

Φούρνοι Κορσεών

ΝΗΣΑΚΙΑ ΕΞΩΤΙΚΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: ANNA ΚΑΛΑΪΤΖΗ

ΣΤΟΝ ΠΗΓΑΙΜΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΥΡΝΟΥΣ

Στα τέλη του Μάη δηλώνει χαρούμενη η Άννα:

-Είμαστε πολύ τυχεροί.

-Γιατί, κερδίσαμε λαχείο;

-Όχι ακριβώς αλλά κερδίσαμε χρόνο. Που ως γνωστόν, είναι χρήμα.

Μου εξηγεί η Άννα πως δεν είναι πια μακρινός προορισμός τα νησάκια των Φούρνων.

-Σε τέσσερις ώρες θα'μαστε εκεί.

-Πετώντας; ρωτώ γελώντας.

-Ακριβώς, μου απαντάει σοβαρά. Θεσ/νίκη - Αθήνα με ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ και μετά ανταπόκριση με ATHENS AIRWAYS για Ικαρία. Από κει οι Φούρνοι είναι δίπλα. Κάποτε με αυτοκίνητο και με πλοίο θα θέλαμε τουλάχιστον 16 ώρες. Δεν είναι εκπληκτικό;

Ναι, πράγματι ήταν. Εξίσου εκπληκτική ωστόσο, ήταν και η εξέλιξη. Στις 1 Ιούνη, λοιπόν, την προηγούμενη της αναχώρησής μας, μαθαίνουμε αιφνιδιαστικά, ότι παύουν να εκτελούνται οι πτήσεις της ATHENS AIRWAYS για Ικαρία. Διαμαρτυρόμαστε, φωνάζουμε, δεν γίνεται τίποτε. Μένουμε με το -πληρωμένο- εισιτήριο της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ στο χέρι. Αν το αλλάζαμε, θα πληρώναμε επί πλέον. Η μόνη εναλλακτική λύση ήταν, μετά την άφιξη της πτήσης στην Αθήνα, να συνεχίσουμε με πλοίο. Που θα απέπλεε στις 12 το μεσημέρι για τους Φούρνους. Με αναχώρηση στις 10:00 του αεροπλάνου από Θεσ/νίκη υπολείπονταν μόλις 2 ώρες ως τον απόπλου. Ο χρόνος έμοιαζε να'ναι οριακός. Πολύ περισσότερο που το αεροπλάνο απογειώθηκε 10 λεπτά μετά τις 10. Νιώθουμε τα περιθώρια να στενεύουν.

Προσγειωνόμαστε στις 10:50'. Στις 11:10' εισβάλλουμε στο ταξί.

-Το πλοίο αναχωρεί στις 12 λέω στον οδηγό. Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια τα πλοία είναι ακριβή.

Κοιτάζει το ρολόι του: -Θα το προλάβουμε, με καθυσχάζει.

Έχει τον τρόπο του. Στις 11:45 είναι έξω από το πλοίο.

-Πώς είναι τ' όνομά σου; τον ρωτώ.

-**Τσάκαλος!**, μου απαντάει.

-Δεν αμφέβαλλα καθόλου!

Βγάζουμε εισιτήρια και στις 11:50' είμαστε μέσα. Τώρα μπορούμε να χαλαρώσουμε. Σε επτάμιση ώρες θα είμαστε στους Φούρνους. «Παρακαλούνται οι επισκέπτες να εξέλθουν, το πλοίο είναι έτοιμο για αναχώρηση», ανακοινώνουν τα megáφωνα. Περνούν τα λεπτά μα το πλοίο εξακολουθεί να είναι δεμένο. Αναρωτιούνται οι επιβάτες -και πολλοί ξένοι ανάμεσά τους-, τι συμβαίνει. Το μαθαίνουμε αμέσως. Η έξοδος του λιμανιού είναι αποκλεισμένη από τράτες που διαφωνούν με την νέα αλιευτική πολιτική. Και, βέβαια, επιλέγουν **αυτό** τον τρόπο, **αυτή** την εποχή, για να διεκδικήσουν τα δίκια τους. Παλιά κάτι τέτοιο θα ήταν αδιανόητο. Τα τελευταία χρόνια οι αποκλεισμοί -κάθε είδους- τείνουν να γίνουν θεσμός.

Στις **16:30** -τεσσεράμιση ώρες μετά την κανονική ώρα απόπλου- το «ΝΗΣΟΣ ΜΥΚΟΝΟΣ» λύνει του κάβους. Εμείς τουλάχιστον είμασταν στην ώρα μας.

Μισή ώρα μετά τα μεσάνυχτα κάνουμε τα πρώτα μας βήματα στην προκυμαία των Φούρνων.

Νιώθουμε προβληματισμένοι με την άγρια τούτη ώρα. Ο τόπος, ωστόσο, είναι ζωντανός. Όλα τα μαγαζιά της παραλίας είν' ανοιχτά. Στο «**Αρχοντικό της Κυρά-Κοκόνας**», στην καφετέρια του λιμανιού, μας υποδέχονται ο **Μανόλης** και η **Πάτρα**. Όχι όμως μόνον αυτοί. Αλλά και ο **Δήμαρχος Φούρνων, Γιάννης Μαρούσης**.

-Καλώς ήρθατε στο νησί μας, έστω και ταλαιπωρημένοι, λέει χαμογελώντας.

Δεν περιμέναμε να μας υποδεχτεί στην προκυμαία τέτοια ώρα. 15 χρόνια τώρα, οι Δήμαρχοι σχεδόν πάντα μας περιμένουν στο γραφείο τους.

-Εδώ σ' εμάς η φιλοξενία αρχίζει από την πρώτη στιγμή, λέει ο Δήμαρχος και μας καλεί στο Δημαρχείο το επόμενο πρωί.

ΦΟΥΡΝΟΙ, ΠΡΩΤΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Στις 7 το πρωί το κρεβάτι δεν μας κρατάει παραπάνω. Οι άγνωστοι Φούρνοι είναι έξω, μας περιμένουν.

Την ώρα τούτη έχει ανοίξει την καφετέρια κι ο Μανόλης. Σε δυο λεπτά ανήκει ο καφές. Καθόμαστε στο πρώτο τραπέζι, πλάι στο λιμάνι. Μερικά μέτρα μπροστά μας παιχνιδίζουν στα ήρεμα νερά οι αντανάκλασεις των σκαριών, μικρά καϊκια, ταχύπλοα και βαρκούλες. Σ' ένα

ιστιοπλοϊκό με σημαία Αγγλική ένα ζευγάρι πίνει τον καφέ του. Είναι όμορφα στο κατάστρωμα τούτη την ώρα με τον ήλιο της Ελλάδας.

Ένας ψαράς έχει ήδη πιάσει τη δουλειά. Σκύβει στο κατάστρωμα της ψαρόβαρκας κι αφοσιώνεται στην επιδιόρθωση των δικτυών. Μερικοί νησιώτες κάνουν την πρωινή τους βόλτα στο λιμάνι. Μας καλημερίζουν ευγενικά. Φτάνει κάποιος στην άκρη του μόλου μ' ένα καλάμι. Δολώνει και το ρίχνει. Λίγα δευτερόλεπτα μετά λυγίζει το καλάμι. Το τραβάει έξω μ' ένα κεφαλόπουλο. Ξαναρίχνει. Τούτη τη φορά η αντίσταση μεγαλώνει. Τραβάει το καλάμι

Αριστερά: μικρά ψαροκάικα και βαρκούλες στο ασφαλέστατο ψαρολίμανο. Είναι φημισμένοι οι Φούρνοι για τα πολλά, ολόφρεσκα και σε λογικές τιμές ψάρια που αλιεύονται στις θάλασσες των ωραίων αυτών νησιών. Πάνω: βραδινές ώρες στην πλατεία του Αγ. Νικολάου.

με προσοχή. Στην άκρη της πετονιάς ένα κεφαλόπουλο κοντεύει το κιλό. Έρχονται στη μνήμη τα παιδικά μου χρόνια στο λιμάνι της Καβάλας.

-Καλημέρα. Δεν πάει κι άσχημα, του λέω.

-Καλά είναι, κρατάει ακόμα ψάρια ο τόπος.

Ο Μανόλης Μαρκάκης στο μεταξύ φέρνει κέικ, φρέσκο χυμό και εξαιρετη μυζήθρα απ' τα κατσίκια του νησιού. Αυτό που μας κερδίζει, ωστόσο, είναι το **μέλι των Φούρνων**. Φτιαγμένο σχεδόν αποκλειστικά από θυμάρι που αφθονεί στα εδάφη του νησιού, είναι από τα ωραιότερα μέλια που έχουμε δοκιμάσει ποτέ.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΔΙΑΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΤΩΝ ΦΟΥΡΝΩΝ

Αρκετά μαγαζιά είναι αραδιασμένα κατά μήκος της παραλίας, ψαροταβέρνες, ουζερί, μπαράκια και καφέ. Φημίζονται οι Φούρνοι για τα ψάρια τους, όλα ψαρεμένα από τους νησιώτες στις πλούσιες θάλασσες του τόπου. Πάντα υπάρχει φρέσκο ψάρι σε προσιτές τιμές και, βέβαια, αστακομακαρονάδες, που έχουν γίνει διάσημες τα

τελευταία χρόνια.

Από το κέντρο της παραλίας ανηφορίζει ελαφρά ένας δρόμος με κατεύθυνση Α-ΝΑ. Είναι το περίφημο «**Σοκάκι**», ένας δρόμος ολόδιος, που μετά από 200 μέτρα, τερματίζει στην πλατεία του **Αγ. Νικολάου**. Το Σοκάκι είναι για τους Φούρνους σημείο αναφοράς, όχι μόνον γιατί αποτελεί το εμπορικό κέντρο αλλά και γιατί είναι το πιο παραδοσιακό και ωραίο σημείο του οικισμού. Διώροφα κατά κανόνα τα κτίσματα, το ένα δίπλα στο άλλο, αποπνέουν μια αύρα λιτής, περιποιημένης αρχιτεκτονικής του μεσοπολέμου και των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Κάποια μάλιστα πετρόχτιστα, ανάγονται στον 19^ο αιώνα. Ένα απ' αυτά, φέρει επιγραφή με την ταυτότητά του: «ΚΑΦΕΝΙΟΝ Η ΣΑΜΟΣ ΝΙΚ. ΣΚΟΡΔΟΥ 1890 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1».

Είναι μεγάλη η ευχαρίστησή μας να περνάμε μπροστά απ' όλα αυτά τα σπιτάκια, να παρατηρούμε τα αυθεντικά τους χαρακτηριστικά. Εξίσου όμορφη είναι η δενδροστοιχία με τις μουριές, φυτεμένες σ' όλο το μήκος του δρόμου, από την παραλία ως την πλατεία.

Πεντακάθαρος είναι ο δρόμος, με ανύπαρκτα σχεδόν αυτοκίνητα, ευτυχία για τους πεζούς. Στις πόρτες των μαγαζιών τους οι μαγαζάτορες ανταλλάσσουν πρωινές κουβέντες, μας καλημερίζουν ευγενικά. Πρώτη φορά στους Φούρνους κι έχουμε την αίσθηση, πως ξέρουμε τον τόπο από παλιά. Μπροστά στον φούρνο μοσχοβολάει φρεσκοψημένο ψωμί. Η ίδια ευωδιά μας υποδέχεται και στον δεύτερο φούρνο, στην πλατεία. Απέναντί του το καφενείο-ουζερί «**Η ΔΡΟΣΙΑ**» είναι κιάλας ανοιχτό. Ο **Στέλιος Μαρκάκης**, αδερφός του Μανόλη, πίνει τον καφέ του σ' ένα πέτρινο τραπεζάκι στη δροσιά ενός υπερωινόβιου πλατανιού. Υπάρχουν δυο επιβλητικά πλατάνια στην πλατεία. Αν, 200 μέτρα πιο κάτω, δεν είχαμε ξεκινήσει από την προκυμαία του νησιού, θα είμασταν βέβαιοι, ότι βρισκόμαστε στην πλατεία κάποιου παραδοσιακού ορεινού χωριού. Πίνουμε τον δεύτερο καφέ μας με τον Στέλιο. Μια

**Στιγμές ηρεμίας και χαλάρωσης
σ' ένα πεζούλι του σοκακιού.**

Το περίφημο «Σοκάκι» με την δενδροστοιχία από
μουριές στο κέντρο του οικισμού. Πιθανότατα ένας από
τους ωραιότερους δρόμους των ελληνικών νησιών.

απρόσμενη εικόνα αποκαλύπτεται μερικά μόλις μέτρα πάνω απ' το τραπέζι μας. Ειν' ένας επιβλητικός μαρμάρινος όγκος, λαξευτός σε σχήμα ορθογώνιου παραλληλεπίπεδου.

-Αυτή είναι η περίφημη σαρκοφάγος, που χρονολογείται από τα ρωμαϊκά χρόνια, λέει ο Στέλιος. Υπάρχουν αρκετά αρχαία ευρήματα σε διάφορα σημεία του νησιού.

Στο Δημαρχείο μας υποδέχεται ο Δήμαρχος Γιάννης Μαρούσης, που μας δίνει όσα στοιχεία υπάρχουν για τους Φούρνους.

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

Δεν έχουν απασχολήσει ιδιαίτερα τους αρχαιολόγους οι Φούρνοι. Στις ελάχιστες αρχαίες πηγές οι Φούρνοι είναι γνωστοί ως «**Κόρσσαι**» ή «**Κορσεαί**». Κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους ο φιλόσοφος **Πορφύριος** (233 - 301 μ.Χ) ονομάζει τους Φούρνους «**Κορσεάς**». Έτσι εξηγείται η σύνθετη ονομασία «**Φούρνοι Κορσεών**».

Δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα για τους πρώτους κατοίκους του νησιού. Είναι πιθανόν να ήταν Μιλήσιοι από τ' αντικρινά παράλια της Ιωνίας. Αναφέρουμε προς το παρόν συνοπτικά τα αρχαιολογικά

ευρήματα που έχουν εντοπισθεί σε διάφορες τοποθεσίες του νησιού.

Στον λόφο του **Αν-Γιώργη**, πάνω από τον κεντρικό οικισμό έχουν εντοπισθεί τμήματα της ακρόπολης και υπολείμματα αρχιτεκτονικών μελών. Στον οικισμό της **Χρυσομηλιάς**, στο βόρειο άκρο του νησιού, σώζεται τοιχοποιία ελληνιστικού πύργου. Στον παραθαλάσσιο οικισμό **Καμάρι**, στα ανατολικά παράλια, διακρίνονται μέσα στη θάλασσα ίχνη μισοβυθισμένου οικισμού της ύστερης αρχαιότητας. Τέλος, στην παράλια **Πετροκοπιό**, στο ΝΔ τμήμα των Φούρνων έχει αποκαλυφθεί αρχαίο λατομείο με πολλά «ημέργα», δηλαδή ημιτελή αρχιτεκτονικά μέλη επί τόπου.

ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΟΥ ΑΗ-ΓΙΩΡΓΗ

Θαυμάζουμε για λίγο την μαρμάρινη σαρκοφάγο. Με ύψος **1.10**, μήκος **2.38** και πλάτος **1.10μ.**, είναι διακοσμημένη με ανάγλυφα σχηματοποιημένα στεφάνια και κύκλους. Από την επιγραφή προκύπτει, ότι ήταν το ταφικό μνημείο κάποιου **Επαμειβωνος**, γιου του Τήλωνος και της Φίλτης, που πέθανε στα 25 του χρόνια. Απέναντι ακριβώς από την σαρκοφάγο ένα παλιό, ακατοίκτο σπίτι έχει εγχάρακτη ημερομηνία 14 Μαρτίου **1872**.

Με αφετηρία την σαρκοφάγο παίρνουμε το στενό δρομάκι με κατεύθυνση Δ-ΒΔ και, 50 μέτρα μετά, στρίβουμε δεξιά σε άλλο στενάκι με σκαλοπάτια, 120 περίπου. Αμέσως μετά αρχίζει ανηφορικό μονοπάτι, έξω από τα τελευταία σπίτια του χωριού. Περνάμε ανάμεσα από σχοίνα, ανθισμένα θυμάρια, φραγκοσουκιές και κυπαρίσσια. Εδώ και το εικονοστάσι της Αγίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου. Λίγο πιο πάνω ο αέρας ευωδιάζει από ρίγανη και φασκόμυλο. Η θέα, όσο ανηφορίζουμε, γίνεται ωραιότερη. Το μονοπάτι δεν έχει σήμανση αλλά είναι ευδιάκριτο. Περνάμε από συρμάτινη πόρτα και αμέσως μετά συναντάμε επίπεδο βράχο. Η επιφάνειά του είναι χαραγμένη με αρχικά ονομάτων και χρονολογίες. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουμε κάποιες του 1927, του 1928, του 1940.

Στη συνέχεια το μονοπάτι ανηφορίζει δεξιά. Με χαλαρό ρυθμό χρειαζόμαστε λιγότερο από ένα 20λεπτο για να φτάσουμε στο εκκλησάκι του Αν-Γιώργη, σε υψόμετρο 155 μέτρων. Ένα μεγάλο πεύκο με επιβλητική ομπρέλλα ρίχνει παχειά σκιά. Ανεβαίνουμε δίπλα στους βράχους της κορυφής. Προβάλλει σε τέλεια κάτοψη ο οικισμός, ενώ είναι υπέρροχη η θέα στα Δ, της **Θύμαινας** και των άλλων μικρονησιών.

Μια επιγραφή που χάραξε στην ακρόπολη ένας φρουρός αναφέρει: «*Επίγονοι ποθών φυλάττω Κορσηπιών ακρόπολιν*». Η ακρόπολη των Κορσηπιών λοιπόν, που είχε έκταση 36 περίπου στρεμμάτων, περιβάλλει τον

Ταβερνάκι, αιωνόβιος πλάτανος και μαρμάρινη σαρκοφάγος στην πλατεία Αγίου Νικολάου και μια επιγραφή με το «ΚΑΦΕΝΙΟΝ» του 1890.

βραχώδη λόφο του Αν-Γιώργη. Από το εσωτερικό της συρμάτινης περιφραξης κατευθυνόμαστε Δ. Το έδαφος είναι δύσβατο και απότομα τα πρηνή. Στα Ν-ΝΑ σώζονται υπολείμματα της οχύρωσης με βαρεία ξερολιθιά. Το μέγιστο ύψος δεν ξεπερνάει τα 3 μέτρα. Κάτω από μια τέτοια τείχιση ένας συμπαγής βράχος φέρει διαδοχικές ορθογώνιες λαξεύσεις. Ακόμη πιο εντυπωσιακό είναι ένα λαξευτό λούκι, που ακολουθεί στην επιφάνεια του βράχου πορεία ημικυκλική για 8-9 περίπου μέτρα, με πλάτος 20-40 εκατοστά και μέγιστο βάθος λάξευσης που ξεπερνάει τα 40 εκ.

Μερικά υπολείμματα που αναφέρουν τα στοιχεία μας όπως ένα ακιδογράφημα, κάποιες βάσεις αγαλμάτων και κάποια ίχνη επιγραφών, δεν καταφέρνουμε να τα εντοπίσουμε. Τα πολύ ψηλά χόρτα και ο καυτερός ήλιος δεν αποτελούν τις ευνοϊκότερες συνθήκες για συστηματική έρευνα στα κακοτράχαλα πρηνή.

Αγναντεύουμε για αρκετά λεπτά ολόγυρά μας το υπερθέαμα. Κάθε αυθεντικός περιηγητής που θα βρεθεί στους Φούρνους, οφείλει στον εαυτό του την λιγότερη πεζοπορία ως την κορυφή. Δεν θα το μετανιώσει.

Ακρόπολη Αγ. Γεωργίου. Χαρακτηριστικά λαξεύματα, εμφανής λαξευμένη αύλακα και ίχνη επιγραφής σε κάθετη επιφάνεια βράχου.

Στα λαξεύματα των βράχων της ακρόπολης του Αγ. Γεωργίου. Οι ξένοι επισκέπτες ενδιαφέρονται ζωηρά για το μονοπάτι και τη θέα από την ακρόπολη.

Από την Ακρόπολη του Αγ. Γεωργίου η θέα είναι αξεπέραστη προς τον οικισμό των Φούρνων, την αντικρινή Θύμαινα, την Κισηριά και το μακρινό Αλατσονήσι.

ΣΕ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΚΑΙ ΕΝΔΟΧΩΡΑ

Αν παρατηρήσει κάποιος σε λεπτομερή χάρτη το νησιωτικό σύμπλεγμα των Φούρνων, θα καταλήξει ότι, είναι απίθανο να υπάρχει στην Ελληνική επικράτεια νησί ή συστάδα νησιών με τέτοια απίστευτη πληθώρα όρμων και ακρωτηρίων σε κάθε σημείο του νησιού.

Το νησιωτικό σύμπλεγμα των Φούρνων αποτελείται από ένα σύνολο τουλάχιστον **20** μεγάλων, μεσαίων και μικροσκοπικών νησιών εδαφών με συνολική επιφάνεια **48** περίπου τετρ. χιλιομέτρων. Τα τρία μεγαλύτερα -και κατοικημένα- νησιά είναι οι **Φούρνοι** με έκταση **30.272**, η **Θύμαινα** με **9.999** και ο **Αγ. Μηνάς** με έκταση **2.225** τετρ. χιλιομέτρων. Τα υπόλοιπα είναι ακατοίκητες νησιδούλες και ξέρες, τα μικρότερα από τα οποία έχουν έκταση μερικών εκατοντάδων ή και μερικών δεκάδων τετραγωνικών μέτρων.

Το σύμπλεγμα των Φούρνων βρίσκεται στο ΝΑ Αιγαίο, ανάμεσα στο ιδεατό τρίγωνο που σχηματίζεται από την **Σάμο**, την **Ικαρία** και την **Πάτμο**. Από την Σάμο χωρίζονται με διάυλο πλάτους 3.5 μιλίων, ενώ από την Ικαρία με διάυλο 7 μιλίων.

Ο Δήμαρχος Γιάννης Μαρούσης μας παραχωρεί ένα καταπληκτικό ISUZU Pick-up για τις μετακινήσεις μας στο νησί. Στην πρώτη περιήγησή μας, οδηγός και ξεναγός είναι ο **Μάνος Μύτικας**, στέλεχος του Δήμου. Διασχίζουμε την παραλία και βγαίνουμε προς τα νότια. Ανηφορίζει ήπια ο δρόμος. Στην κορυφή του λόφου δεσπόζουν ανεμόμυλοι. Αφήνουμε δεξιά μας το μοναδικό πρατήριο βενζίνης και λίγο αργότερα συναντάμε την βασική διακλάδωση των δρόμων, που οδηγούν είτε προς τα Β είτε προς τα Ν του νησιού. Κατευθυνόμαστε αρχικά προς τα Ν. Είναι το τμήμα με τις περισσότερες, ωραιότερες και πιο φιλικές παραλίες των Φούρνων.

Περνάμε πρώτα από τον παραθαλάσσιο οικισμό **Καμπί** με το αλιευτικό καταφύγιο, τα ταβερνάκια, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια. Αθηντικός τόπος πρεμίας και χαλάρωσης.

Σειρά έχει ο μεγάλος όρμος **Μάρμαρο**. Κατηφορίζει ο ασφαλτόδρομος λίγο πιο πάνω από την ακτή με τις τρεις εξαιρετικές παραλίες την **Πελεκανιά**, την **Άσπα** και το **Ελιδάκι**.

Πάνω από το Ελιδάκι, η αριστερή διακλάδωση του δρόμου καταλήγει μετά από 500 μέτρα στον μακρόστενο όρμο του **Πετροκοπιού**.

Εδώ βρίσκεται το αρχαίο λατομείο των Φούρνων. Από μακριά ακόμη ξεχωρίζουν οι λαξεύσεις των μαρμάρινων πετρωμάτων. Το ύψος αυτών των κάθετων και λείων επιφανειών πρέπει να πλησιάζει τα 20 μέτρα!

Αφήνουμε το αυτοκίνητο και κατηφορίζουμε με θαυμάσια σκαλοπάτια από ντόπια πέτρα που καταλήγουν ως την ακτή.

-Μου κάνει εντύπωση η ωραία σκάλα, λέω στον Μάνο.

-Θα δεις πάμπολλες τέτοιες σκάλες σε στρατηγικά σημεία είτε στην ενδοχώρα είτε στα παράλια του νησιού.

Η μέγιστη έκπληξή μας προέρχεται από τους λαξευτούς, ημιτελείς μαρμαρόλιθους, που είναι κατάσπαρτοι πάνω στα βότσαλα της ακτής. Τα σχήματα είναι κυρίως ορθογώνια παραλληλεπίπεδα, υπάρχει όμως και ένας κύβος. Παίρνω τις διαστάσεις ενός παραλληλεπίπεδου, που μοιάζει με σαρκοφάγο. Το μήκος είναι **2.40**, το πλάτος **1.30** και το ύψος **1 μέτρο**. Αυτές οι διαστάσεις μας δίνουν όγκο **3.12** κυβικά μέτρα, που, μ' ένα μέσο ειδικό βάρος μαρμάρου **2.5**, ανεβάζουν το συνολικό βάρος του λαξευμένου μαρμάρου στους **7.8 τόνους!** Εκπληκτικό είναι κι ένα κυλινδρικό κομμάτι, πιθανότατα σπόνδυλος κίονα. Το ύψος είναι 1 μέτρο και η λάξευση της καμπύλης επιφάνειας του κυλίνδρου άριστη, η πραγματική όμως έκπληξη προέρχεται από την διάμετρο της βάσης, που φτάνει το **1 μέτρο και 85 εκατοστά**. Στους τόσους κίονες ή σπόνδυλους που έχω ως τώρα δει, δεν θυμάμαι κάτι αντίστοιχο. Το βάρος υπολογίζεται περίπου στους **6.7 τόνους!**

Πολλά είναι τα ερωτηματικά μας, τόσο για τον τρόπο λάξευσης, όσο και για τον τρόπο μεταφοράς και για τον τόπο προορισμού. Δυστυχώς είναι αναπάντητα.

Επιστρέφουμε στο οδικό δίκτυο και

«Πετροκοπιό», ένας τόπος μοναδικός. Στην πλαγιά του λόφου κάθετες λαξεύσεις και δίπλα στην θάλασσα ημιτελή αρχιτεκτονικά μέλη με εξαιρετη ποιότητα λάξευσης και διαστάσεις που εντυπωσιάζουν.

Κάθε λόφος των Φούρνων αποκαλύπτει εικόνες εκπληκτικές, ένα ανάγλυφο πολύπλοκο, με διαδοχικούς όρμους και στεριές.

συνεχίζουμε προς τα νότια. Τερματίζουμε αρχικά τον καλό ασφαλτόδρομο ως το ακρότατο σημείο, τον όρμο της **Βλυχάδας**. Είναι μια ρηχή αμμουδιά με λεπτό βοτσαλάκι, ακριβώς απέναντι απ' την Πάτμο. Μια στενή γλώσσα στεριάς χωρίζει την Βλυχάδα από τον όρμο του **Κασίδη** στα δυτικά. Με τις τρεις θαυμάσιες παραλίες του ο όρμος είναι αληθινός κολυμβητικός παράδεισος.

Άλλη μια όμορφη ακτή, είναι ο όρμος της **Βιτσιλιάς**. Απ' όποια διεύθυνση κι αν φυσάνε οι άνεμοι, πάντα θα βρει κάποιος μια μικροσκοπική αμμουδιά με ήρεμα νερά. Μια εικόνα που μας χαροποιεί πολύ ειν' ένα μικρό κοπάδι από νεαρές πέρδικες, που διασχίζουν το δρόμο και χάνονται στους θάμνους. Περικλειστη ανάμεσα σε βραχώδεις πλαγιές η Βιτσιλιά, έχει άνοιγμα μόλις 100 μέτρων. Ο τόπος είναι ερημικός και ωραίος. Στην παραλία, όπως και σε πολλές άλλες, έχουν φυτευθεί νεαρά αρμυρίκια, που λίγα χρόνια μετά θα ρίχνουν προστατευτική σκιά στους θερινούς παραθεριστές.

Κάτι άλλο, που με ικανοποίηση έχουμε επίσης επισημάνει, είναι οι πολλές

Όρμος Μπαλί. Ένα φυσικό αλιευτικό καταφύγιο προφυλαγμένο από τους καιρούς.

ποικιλόχρωμες πικροδάφνες που έχουν φυτευθεί, κατά μήκος του οδικού δικτύου του νησιού. Αξιοπίστοι δρόμοι, προσβάσεις με σκαλοπάτια από ντόπια πέτρα, καλλωπιστικά φυτά στις άκρες των δρόμων και αρμυρίκια για πολύτιμη σκιά στις ακτές. Να ένα σύνολο δράσεων από τις δημοτικές αρχές ενός μικρού τόπου, που δεν έχουμε την τύχη να συναντάμε συχνά. Δυστυχώς οι Φούρνοι είναι πολύ μικροί, για να επηρεάσουν με το παράδειγμά τους την υπόλοιπη Ελλάδα.

Παρεκκλίνουμε για λίγο στον **Αη-Γιάννη**. Μικρός οικισμός, με λίγα σπίτια και πλατειούλα με πηγή δροσερού νερού. Μεγάλο πλατάνι, ελιόδεντρα, αρμυρίκια και κυπαρίσσια, όμορφο περιβάλλον. Η εκκλησία διαθέτει και περιποιημένα κελιά, με όμορφη θέα στον κόλπο του Αη-Γιάννη, έναν όρμο στενόμακρο και βαθύ, με διάφανα νερά. Πολλές δεκάδες σκαλοπάτια ξεκινούν από τον οικισμό και καταλήγουν ως την βραχώδη ακτή.

Ανηφορίζοντας τα σκαλοπάτια στον Αη-Γιάννη.

ΜΕ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΒΟΡΕΙΑ

Απομεσήμερο πια. Μικρή στάση για ανεφοδιασμό, όχι του αυτοκινήτου αλλά δικό μας. Σε ψαροταβέρνα του λιμανιού των Φούρνων γευματίζουμε ελαφρά με κακαβιά. Μετά ξεκινάμε να γνωρίσουμε το βόρειο τμήμα του νησιού. Στη διασταύρωση πάνω από το βενζινάδικο στρίβουμε τώρα αριστερά. Μερικά λεπτά μετά συναντάμε στο αριστερό πρηνές του δρόμου την γνώριμη, καλοφτιαγμένη σκάλα από ντόπια πέτρα. Μας οδηγεί στο γραφικό εκκλησάκι της **Αγία-Μαρίνας**. Πεύκα, κυπαρίσσια και πεζουλάκι με δροσερή σκιά. Τρεις όρθιοι κίονες, ένας μεγάλος και δυο μικρότεροι. Ανοιχτός ορίζοντας σε όλες τις κατευθύνσεις. Σε απόσταση ελάχιστων χιλιομέτρων από τον οικισμό των Φούρνων, το εκκλησάκι της Αγίας Μαρίας είναι ένας τόπος γαλήνης και ρεμβασμού.

Συνεχίζοντας περνάμε από την όμορφη εκκλησία της Παναγίας, απ' όπου ένα

ξεκούραστο μονοπάτι είναι μια εναλλακτική διαδρομή ως την Ακρόπολη των Φούρνων. Λίγο πιο κάτω συναντάμε αριστερά τον κατηφορικό και δύσκολο χωματόδρομο που καταλήγει στην παραλία **«Κουμαρά»**. Εδώ είναι η εκκλησία της **Ευαγγελίστριας** κι ένα θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον με αυτοφυές δάσος κουμαριάς. Τα νερά του κόλπου είναι ήρεμα και διάφανα. Σειρά έχει ο όρμος **Αμμουδάκι** με τον μικροσκοπικό οικισμό **Μπαλί**. Το φυσικό αλιευτικό καταφύγιο στον ορμίσκο είναι προστατευμένο σχεδόν απ' όλους τους καιρούς.

Μετά το Μπαλί εγκαταλείπουμε για λίγο τις δυτικές ακτές. Ένας κατηφορικός τσιμεντόδρομος μας οδηγεί στην ανατολική ακτή και συγκεκριμένα στο **Καμάρι**. Ο τόπος είναι κατάφυτος με συκίες, αμπελάκια, ελιές, μικρά περιβόλια και καλαμιές. Τα νερά στην παραλία είναι ρηχά, ο πυθμένας βραχώδης και η ακτή εκτεθειμένη σε ανατολικούς και νότιους καιρούς. Αυτό, ωστόσο, δεν εμποδίζει αρκετές βαρκούλες να είναι αραγμένες αρόδο. Φυσάει ένας ελαφρός σορόκος, που ρυτιδώνει τα νερά.

Αριστερά: Παραλία «Καμάρι». Στο παλιό άλμπουρο κυματίζει η ελληνική σημαία. Απέναντι το νησάκι του Αγ. Μηνά. Εδώ: Ο ναός του Αγ. Ταξιάρχη με τους παμπάλαιους κίονες στο Καμάρι.

Ένα εξαιρετο αλιευτικό καταφύγιο προσφέρει απόλυτη προστασία στα ψαροκάικα του Καμπιού, του παραθαλάσσιου οικισμού της Χρυσομηλιάς.

Κατηφορίζοντας τα ξεκούραστα σκαλοπάτια της πανέμορφης στράτας από την Χρυσομηλιά προς το Καμπί. Απέναντι: Ο κοιμητηριακός ναός της Αγ. Τριάδας με αρχιτεκτονικά μέλη ελληνιστικού πύργου.

Αυτό το ρυτίδωμα δεν μας επιτρέπει να διακρίνουμε καθαρά τα ίχνη του αρχαίου βυθισμένου οικισμού. Μπορούμε όμως, μερικές εκατοντάδες μέτρα πιο πάνω, να δούμε τους παμπάλαιους κίονες στον ναό του **Αγ. Ταξιάρχη**.

Στο ακροθαλάσσι υπάρχει μια ταβερνούλα, η «**Αλμύρα**». Σ' έναν λιλιπούτειο τσιμεντένιο μόλο είναι στερεωμένο ένα παλιό άλμπουρο. Στην κορυφή του κυματίζει μια σημαία ελληνική. Την έχει τοποθετήσει ο **Κωνσταντίνος Αχλαδής**, που έχει την ταβερνούλα. Τούτη την απογευματινή ώρα η Αλμύρα είναι ανοιχτή. Τι ωραιότερο από ένα καφεδάκι ελληνικό δίπλα στο κύμα, κάτω απ' τη σκιά νεαρών αρμυρικών. Αγναντεύουμε απέναντί μας το αρκετά μεγάλο νησί του **Αγ. Μηνά**, με το ομώνυμο μοναστήρακι, την θαμνώδη βλάστηση, τους προστατευμένους όρμους και παραλίες. Ένας μεγάλος λόφος στα βόρεια ξεχωρίζει χαρακτηριστικά από τον υπόλοιπο, καφετί όγκο του νησιού. Είναι ανοιχτόχρωμος, γιατί αποτελείται από ασβεστόλιθο.

-Το ονομάζουμε **Ασπροβούνι**, εξηγεί ο

Ντίνος. *Ίδιο πέτρωμα έχουν στο αντικρινό τμήμα και οι Φούρνοι.*

Τον χαιρετάμε προσωρινά με την υποσχηση να επιστρέψουμε για να δοκιμάσουμε το «**σουφικό**», την σπεσιαλιτέ της γυναίκας του **Αγγελικής**.

Ανηφορίζουμε προς **Χρυσομηλιά**, τον δεύτερο σε πληθυσμό οικισμό του νησιού. Με έντονη αμφιθεατρικότητα χτισμένο το χωριό ατενίζει από υψόμετρο 180 περίπου μέτρων τα πάντα. Ο τόπος είναι κατάφυτος με πάμπολλα και ποικίλα οπωροφόρα δέντρα, κληματαριές, περιβόλια και λεμονιές. Σημαντικότερη, ωστόσο, είναι η παρουσία των ελιόδεντρων, χάρις στα οποία είναι φημισμένη για το λάδι της η Χρυσομηλιά.

Διασχίζουμε στενό δρομάκι κι ύστερα παίρνουμε να κατηφορίζουμε σκαλοπάτια. Πολύ γρήγορα συναντάμε το καφενείο του μπαρμπα **Νικόλα Φλυτζάνη**, ένα μπαλκόνι με θέα μοναδική. 25 χρόνια ναυτικός ο μπαρμπα Νικόλας βρήκε στη Χρυσομηλιά το δικό του αραξοβόλι.

-Έχω μια βαρκούλα, τούτο το καφενείο, μερικά προβατάκια, εγγόνια και παιδιά. Δεν

χρειάζομαι τίποτ' άλλο.

Απ' του μπαρμπα Νικόλα συνεχίζει η στράτα για το «**Καμπί**», τον παραθαλάσσιο οικισμό της Χρυσομυλιάς. Είναι γύρω στα **680 συνεχόμενα σκαλοπάτια**. Στην παραλία υπάρχουν δυο ταβέρνες, λιγοστά σπίτια κι ένα αλιευτικό καταφύγιο, από τα ωραιότερα που έχουμε δει στην ελληνική περιφέρεια.

-Πώς θ' ανεβούμε στον Κόρακα; ρωτάμε στο καφενείο.

-Εδώ, δίπλα στη θάλασσα, μας ρωτάτε για τον Κόρακα; λένε γελώντας. Δεν είναι εύκολα, δεν έχει συνέχεια μονοπάτι.

-Δεν μπορούμε να πάμε με οπτική επαφή;

-Και βέβαια μπορείτε, αρκεί να το λέει η ψυχή σας. Μόνο μην αργείτε, γιατί θα σας πάρει η νύχτα.

Ανηφορίζουμε τον ασφαλτόδρομο για τη Χρυσομυλιά. Κάπου ενδιάμεσα συναντάμε τον κοιμητηριακό ναό της **Αγ. Τριάδας**, σε λόφο με περίοπτη θέα στον κόλπο. Εδώ βρίσκεται άλλη μια αρχαιολογική θέση των Φούρνων. Το κατώτερο τμήμα των τοίχων του ναού είναι στην ουσία η τοιχοποιία ελληνιστικού πύργου, που αποτελείται από

έξοχους λαξευτούς λίθους μεγάλων διαστάσεων. Πολλά ακόμη αρχιτεκτονικά μέλη είναι διάσπαρτα παντού. Έξω από τον Β τοίχο του ναού σώζεται η θεμελίωση και η κόγχη του ιερού μικρής παλαιοχριστιανικής.

ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ... ΚΟΡΑΚΑ

Μερικές εκατοντάδες μέτρα πριν από τη Χρυσομυλιά συναντάμε μοναχικό σπίτι πάνω στο δρόμο. Δεξιά ανηφορίζει χωματόδρομος, που μετά από 600 μέτρα μας βγάζει στο εκκλησάκι του **Αγ. Μηνά**, σε υψόμετρο **300** μέτρων.

18:20'. Βρίσκουμε πάνω από το εκκλησάκι το μονοπάτι, παράλληλα με φράχτη από εξαιρετική ξερολιθιά. Η γενική κατεύθυνση είναι Β-ΒΔ. Ακούγονται κουδουνάκια από κασιόκια στις αντικρινές απόκρημνες πλαγιές. Φτάνουμε στην κορυφή λόφου, όπου δεσπόζει κυλινδρική κολώνα χτισμένη με ξερολιθιά. Στενό μονοπάτι κατηφορίζει ως τη στάνη και εκεί τερματίζει.

18:40' Διασχίζουμε τη στάνη. Αμέσως μετά αρχίζει γιδόστρατα, αδιόρατη και πολύ κακοτράχαλη ανάμεσα σε πέτρες και αγκάθια. Επιλέγουμε τα βήματά μας με μεγάλη προσοχή. Το έδαφος δεν συγχωρεί ολισθήματα και πτώσεις. Ένας λαγός πετάγεται μπροστά μας. Ο τόπος μοσχοβολάει φασκόμυλο και θυμάρι.

Φτάνουμε σε αυχένα. Στα Α-ΒΑ ορθώνεται μια απότομη πλαγιά. Απ' το σημείο που βρισκόμαστε είναι αθέατη η κορυφή, πιθανότατα ο Κόρακας. Είναι **18:50'**, υπάρχει αρκετός χρόνος ως το πέσιμο του ήλιου. Αποφασίζουμε να συνεχίσουμε πάντα προς τα Β-ΒΔ, σε μια άλλη κορυφή που είναι ορατή. Να ο απότομος όγκος του **Κέρκη** της Σάμου. Στα **1433** μέτρα η κορυφή του, είναι χαμένη μέσα στα σύννεφα. Μια διαφορετική εικόνα προβάλλει κατά το νότο. Είναι ο οικισμός της Χρυσομηλιάς και χαμηλότερα ο πελώριος κόλπος των Φούρνων.

19:20' Μια ώρα μετά την αναχώρησή μας φτάνουμε στην υψηλότερη βόρεια κορυφή του νησιού. Είναι ο **Φανάς**, με υψόμετρο που φτάνει τα **476μ**. Σάμος Ικαρία, Μικρασιατικές ακτές, θαλάσσιοι ορίζοντες και

Αριστερά: Ανηφορίζοντας πλάι στην ξερολιθιά για την κορυφή του Κόρακα. Πάνω: Το ξωκκλήσι του Αγ. Μηνά.

αεράκι δροσερό. Ο Κόρακας μας γνέφει στα Α-ΝΑ. Είναι λίγο ψηλότερα από μας. Ο χρόνος κυλά, πρέπει να συντομεύουμε. Επιστρέφουμε στον γνωστό μας αυχένα και ανηφορίζουμε κάθετα την απότομη πλαγιά. Δεν είναι εύκολη η διαδρομή ως την κορυφή.

20:00' -Αϊ στον κόρακα, φτάσαμε επιτέλους στον Κόρακα, λέει με ανακούφιση η Άννα.

Στα **514** μέτρα βρισκόμαστε στο υψηλότερο σημείο των Φούρνων. Μπροστά μας το κολωνάκι της Γ.Υ.Σ. και παραδίπλα δυο ξερολιθίνα καλυβάκια. Θαυμάζουμε για λίγο τον απέραντο ορίζοντα. Ο ήλιος όμως παίρνει να χαμηλώνει. Πρέπει να ξεκινήσουμε να μη μας προλάβει σ' αυτό το δύσβατο έδαφος η νύχτα.

20: 35' Τη στιγμή που ο ήλιος βυθίζεται ανοιχτά του βόρειου άκρου της Ικαρίας, βρισκόμαστε στη στάνη. Ένα τέταρτο μετά, κυριολεκτικά με το τελευταίο φως, μπαίνουμε στο ISUZU.

Άγρια και βραχώδης η κορυφή του Φανά. Μας αποζημιώνει η θέα
στην Χρυσομηλιά και στις δυτικές ακτές.

**Κορυφή Κόρακας, 514 μέτρα, το υψηλότερο σημείο
των Φούρνων. Η θέα είναι μοναδική.**

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΜΑΓΙΚΟΣ

Με τέτοια πολύπλοκη μορφολογία ακτών θα ήταν μεγάλη παράλειψη, αν η περιήγησή μας στους Φούρνους περιοριζόταν στη στεριά. Ο **Νεκτάριος Κάρλας** αναλαμβάνει με το ταχύπλοο σκάφος του να μας μυήσει στα μυστικά της ακτογραμμής.

Βγαίνουμε από το λιμάνι με πλήρη για το νότο. Μπροστά μας μια μακρόστενη στεριά αν και μοιάζει συνέχεια των Φούρνων, στην πραγματικότητα είναι η νησίδα **Κισηριά**, που παρεμβάλλεται ανάμεσα στη Θύμαινα και στους Φούρνους. Προφανώς σε κάποια γεωλογική στιγμή ήταν κομμάτι στεριάς που αποσπάστηκε από το δυτικό τμήμα των Φούρνων. Το αποδεικνύει ένα απίστευτα στενό άνοιγμα ανάμεσα στα δυο νησιά, το **Μικρό Διαπόρι**, που μετά βίας ξεπερνάει τα **4 μέτρα**. Μέσα απ' αυτό το «μάτι της βελόνας» κατευθύνει ο Νεκτάριος το σκάφος, με μεγάλη ταχύτητα και ακόμη μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση.

Πολύ γρήγορα περνάμε ανοιχτά του όρμου «Μάρμαρο», με το «Ελιδάκι» και τις άλλες

όμορφες παραλίες. Να και το Πετροκοπιό με το περίφημο λατομείο του. Στην είσοδο του κόλπου η νησιούλα **«Κορνιαχτή»**. Εξελίσσεται η ακτογραμμή βραχώδης και αφιλόξενη, ένας συμπαγής γκριζός γρανίτης, χαρακωμένος βαθειά από τη δράση των κυμάτων στους αιώνες. Κανένα πλεούμενο δεν μπορεί να προσεγγίσει αυτές τις άγριες ακτές. Λίγο πιο κάτω όμως ο βαθύς όρμος του Αν-Γιάννη είν' ένα αραξοβόλι ασφαλέστατο. Βγαίνοντας από τον κόλπο ξαναρχίζει η γκριζα κυριαρχία των βράχων. Στην τραχειά τους επιφάνεια αισθάνονται άνετα μόνον οι γλάροι. Ανάμεσά τους υπάρχουν και κάποιοι νεοσσοί με πούπουλα σταχτόγκριζα, που με δυσκολία ξεχωρίζουν ανάμεσα στους βράχους. Τα φτερά τους είναι αδύναμα, δεν μπορούν να πετάξουν ακόμη. Έτσι περιορίζονται να κάνουν μικρά, αδέξια βηματάκια.

Ακολουθεί ο όρμος του Κασίδη. Με τις ωραιότερες αμμουδιές του είναι ιδανικός τόπος για κολύμπι. Τέσσερα νησάκια εξέχουν στ' ανοιχτά: το **Μακρονήσι** και τα πολύ μικρότερα **Στρογγυλό, Πλάκα** και **Πλακάκι**.

Το σκάφος του Νεκταρίου Κάρλα αφήνει τα ίχνη της πορείας του ανάμεσα από τον στενότερο δίαυλο στο Μικρό Διαπόρι.

Εκπληκτικές ξερολιθιές, έργα επίπονα, εκατοντάδων ή και χιλιάδων μέτρων, οριοθετούν την ιδιοκτησία στα πιο απόμακρα και απόκρημνα σημεία του νησιού.

Αμμουδιές εξωτικής ομορφιάς κοσμούν την συνολική ακτογραμμή. Οι περισσότερες έχουν πρόσβαση φιλική, με πέτρινα σκαλοπάτια που φτάνουν ως την ακτή.

Μπαίνουμε στον ήρεμο σχεδόν όρμο της Βλυχάδας, με τι πανέμορφες αμμουδιές και τα σκαλοπάτια ως την ακτή. Στις ανατολικές πλαγιές του κόλπου βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή ενός δρόμου ως το παλιό φυλάκιο των Ιταλών. Έξω από τη Βλυχάδα είναι η νησιδούλα **Πρασονήσι** και, ανοιχτά στ' ανατολικά, ο **Μικρός** και **Μεγάλος Ανθρωποφάς** (έτσι τα ονομάζει με την ντόπια ορολογία ο Νεκτάριος, συγκόπτοντας την κατάληξη «**γος**»). Ο επόμενος όρμος είναι της Βιτσιλιάς. Εδώ είναι ήρεμα τα νερά, δεν επηρεάζονται καθόλου απ' τον γαρμπή. Εξίσου ήρεμοι είναι κι οι κορμοράνοι, οι «**καλοκατσούδες**» όπως τους ονομάζει ο Νεκτάριος.

Προσεγγίζουμε την μικρή, πανέμορφη ακτή «**Λιά**» (Ελιά).

-Εδώ συνηθίζουν να βρίσκουν καταφύγιο οι φώκιες, λέει ο φίλος μας.

Την ώρα που περνάμε, δυστυχώς απουσιάζουν. Εισχωρούμε στον βαθύ όρμο **Μπούλο**, με ήρεμη επιφάνεια νερών, μερικά αγροτόσπιτα και δρόμο που φτάνει ως την ακτή. Εντυπωσιακοί είναι και πάλι οι γνώριμοι ξερολιθινοί φράχτες, η απλούστερη μορφή αρχιτεκτονικής της πέτρας. Είναι έργα επίπονα, μήκους εκατοντάδων ή και χιλιάδων μέτρων, που συνήθως καταλήγουν πάνω απ' την ακτή. Σ' αυτές τις ξερολιθιές αποτυπώνεται όλη η υπομονή αλλά και η φροντίδα των παλιών να οριοθετήσουν τις ιδιοκτησίες τους, μεγάλα κομμάτια γης, τις περισσότερες φορές απελπιστικά άγονης και απότομης.

Φτάνουμε στον όρμο **Κάτω Μανέτα**. Εξωτικές αμμουδιές, δυο μικρά κτίσματα, ένα ξωκλήσι και μια βαρκούλα συνθέτουν ένα τέλειο σκηνικό.

Πλσιάζουμε στο Καμάρι. Πολύ κοντά απέναντί του κυριαρχεί ο μακρύς όγκος του Αγ. Μηνά. Δίπλα απ' το Καμάρι με την πετρώδη ακτή προβάλλει η μικρή, φιλόξενη αμμουδιά της **Γριάς**. Αμέσως μετά η πολύ προφυλαγμένη βοτσαλωτή παραλία του **Πνιγμένου**, προσιτή μόνον από θάλασσα.

Διασχίζουμε τον στενό διάυλο ανάμεσα στους Φούρνους και τον Αγ. Μηνά, βάζουμε πλώρη για τον **Ασπρόκαβο**, που ο Νεκτάριος τον ονομάζει **Κάβο του Παπαβασίλη**. Είναι άγριο ακρωτήριο, με απόκρημνες

πλαγιές πολλών δεκάδων μέτρων από απόφιο ασβεστόλιθο. Σχεδόν απέναντι βρίσκονται οι μοναδικοί ασβεστόλιθοι του Αγ. Μηνά.

Μετά τον κάβο προβάλλει μια γνώριμη κορυφή. Είναι ο Κόρακας, με πλαγιές που πέφτουν τελείως απότομα στη θάλασσα. Ψηλά στη ράχη διακρίνεται και το εκκλησάκι του Αγ. Μηνά, αφητηρία της διαδρομής μας στην κορυφή. Μια ξερολιθιά είναι χτισμένη για εκατοντάδες μέτρα σ' έναν απίστευτο γκρεμό. Απορούμε πώς χτίστηκε αλλά και τι ιδιοκτησίες οριοθετεί σ' αυτόν τον αγριότοπο.

Πλσιάζουμε στα βόρεια των Φούρνων. Η Σάμος είναι ήδη πολύ κοντά. Εμφανίζεται ψηλά η κορυφή του Φανά. Ακριβώς από κάτω αποκαλύπτεται μια μικροσκοπική, βοτσαλωτή ακτή με τυρκουάζ νερά. Την μοναχικότητα του τόπου μετριάζει ένα πετρόχτιστο καλυβάκι και μια ξερολιθιά ως την ακτή.

Περνάμε το ακρωτήριο **Σαΐτα**. Εδώ μας βρίσκει ο γαρμπής. Για πρώτη φορά κάνει την εμφάνισή του ο όγκος της Ικαρίας. Η ακτογραμμή των Φούρνων εξελίσσεται αλίμενη και βραχώδης. Πιο ψηλά οι πλαγιές είναι καλυμμένες με χαμηλή βλάστηση. Πάνω τους οι ξερολιθιές μοιάζουν με πελώριες, ακανόνιστες γραμμές. Απ' το έδαφος εξέχουν οι φιλικές σιλουέτες δυο ανεμόμυλων. Να και μια διακοσμητική πινακιά, μια στενή ρεματιά με δυο ροζ συστάδες από ανθισμένες πικροδάφνες. Ωραίες, μακρινές εικόνες του νησιού, πολύ ρεαλιστικές. Μόνον από τη θάλασσα μπορεί να τις δει κανείς.

Προβάλλει η Χρυσομηλιά. Πάνω απ' το χωριό διακρίνεται με κάθε λεπτομέρεια η μακρυνή ράχη που διασχίσαμε ως τις κορυφές του Κόρακα και του Φανά.

Ακτή «**Κουμαρά**», μικροσκοπικός όρμος «**Σκλήθρο**», καβαντζάρουμε τον «**Κάβο**» και μπαίνουμε στον φαρδύ διάυλο, ανάμεσα στη Θύμαινα και στους Φούρνους. Τα νερά είναι ήρεμα, ο όγκος της Θύμαινας τα προστατεύει απ' τον γαρμπή.

Τρεις ώρες μας παίρνει η ολοκλήρωση του περίπλου των Φούρνων. Και όλη τη μέρα αν διαρκούσε, πάλι δεν θα μας κούραζε. Με τέτοια καταγιγιστική ποικιλομορφία εικόνων είναι αδύνατον να νιώσει κούραση κανείς.

Ο Γιακουμής Μανούσος και η Μαρούδα επί το έργον, στο παραδοσιακό τους τυροκομείο.

ΣΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑΚΟΥΜΗ

-Πολύ εύκολα θα μας βρείτε, λέει ο Ιάκωβος, 200 μέτρα πριν απ' το εκκλησάκι της Αγια-Μαρίνας στον αυχένα, στρίψτε το δρομάκι δεξιά. Κάθε μέρα είμαστε εκεί.

Βρίσκουμε αμέσως το τυροκομείο και το μαντρί. Ο τόπος είναι μοναδικός, ένα επίπεδο μπαλκόνι, που αγναντεύει όλο τον ανατολικό ορίζοντα από τη Σάμο ως την Πάτμο.

-Εδώ θα' πρεπε να' χετε ξενοδοχείο, όχι τυροκομείο, λέω στους φίλους μας.

Ο **Γιακουμής** μας

υποδέχεται με τη γυναίκα του **Μαρούδα**. (Μαρούδα είναι η παραδοσιακή εκδοχή του ονόματος Μαρία, όπως Γιακουμής του ονόματος Ιάκωβος).

Παλιός ναυτικός ο **Ιάκωβος Μανούσος**, έχει αφιερώσει, μετά τη θάλασσα το χρόνο του, σε ασχολίες πιο στεριανές, κτηνοτροφικές και τυροκομικές. Πολύτιμος σύντροφος η γυναίκα του η Μαρούδα. Τους παρακολουθούμε στις μικρές τους εγκαταστάσεις, ανάμεσα σε παλιά εργαλεία και κεφάκια τυριού αραδιασμένα στα ράφια ή κρεμασμένα απ' το ταβάνι. Να και τα παραδοσιακά καλαθάκια ή

«τυροβόλια» για το τυρί και τα «φωκάδια» για την μυζήθρα. Όλα είναι κατασκευασμένα από ντόπιο τεχνίτη με πρώτη ύλη από βούρλα.

Μας ψήνει η Μαρούδα καφεδάκι. Το πίνουμε δίπλα στην λαξευτή βάση του παραδοσιακού «αρμεού», ενός σκεύους που χρησιμοποιείται για το άρμεγμα και η ηλικία του έχει ήδη ξεπεράσει τον αιώνα.

Για τη νοστιμιά και την ποιότητα των προϊόντων του Γιακουμή τί να πει κανείς. Είναι πρόνομιο να γευόμαστε σε κάποια μαγαζιά των Φούρνων παραδοσιακά προϊόντα του τόπου, μυζήθρα, φέτα, κεφαλοτύρι.

Τα θαυμάσια προϊόντα τους μπορούν να παραγγελθούν στο τηλέφωνο 6987 043.356

«ΑΠΟΒΑΣΗ» ΣΤΗ ΘΥΜΑΙΝΑ

Νωρίς το πρωί απ' το «Αρχοντικό της κυρα-Κοκόνας» ακούγεται μια διακριτική μουσική. Είναι ο Μανόλης με το μπουζουκάκι του. Παίζει για τον εαυτό του, πριν αρχίσουν να'ρχονται οι θαμώνες του μαγαζιού.

Η κορυφή της Θύμαινας, απέναντί μας, κάνει νάζια. Άλλοτε βγαίνει θαρρετά στο φως του ήλιου κι άλλοτε κρύβεται συνεσταλμένη μέσα στα σύννεφα. Αναμετρώ την κορυφογραμμή, μια ράχη που ξεκινάει από τα βόρεια ομαλά για να καταλήξει νότια σε απότομες πλαγιές και στην κορυφή.

-Εκεί πάνω θέλουμε να πάμε, λέω στον Μανόλη.

-Πού, στην κορυφή; Σήμερα δεν το συνιστώ, θα'χουμε άσχημο καιρό.

Αρχίζει η βροχή. Η επιθυμία μας κινδυνεύει να μείνει ανεκπλήρωτη. Ωστόσο, κάποια στιγμή ξαναοίγει ο καιρός. Ψάχνουμε να βρούμε κάποιο σκάφος για τη Θύμαινα. Υπάρχει μόνον το «EXPRESS ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ», που θα ξεκινήσει μετά τις 12. Είναι πολύ αργά.

-Ηρεμήστε και λίγο, λέει ο Μανόλης. Νά, παρατηρήστε μ' αυτά τα κυάλια τις λεπτομέρειες της Θύμαινας.

Προσπαθώ πάνω από τον οικισμό να εντοπίσω μονοπάτι. Δυσκολεύομαι πολύ. Είναι, προφανώς, πολύ διακριτικό

Στις 12:15' αποπλέει η Σπυριδούλα. 10' μετά φτάνουμε στην Θύμαινα.

-Θ' ανηφορίσετε τα σκαλοπάτια απ' το λιμάνι και στα τελευταία σπίτια θα κάμειτε δεξιά, λένε οι οδηγίες. Μετά θα σας οδηγήσει το μονοπάτι.

-Εύκολο ακούγεται, λέει η Άννα.

Τσιμεντένια σκαλοπάτια, με έντονη αμφιθεατρικότητα, κάπου στα 320 μετά φτάνουμε στα τελευταία σπίτια του χωριού. Εκεί μας βρίσκει η βροχή.

-Ελάτε να προφυλαχτείτε, ώσπου να σταματήσει, μας φωνάζει μια κυρούλα.

Είναι η **Χρυσούλα Μαρκάκη**. Στριμωχνόμαστε σ' ένα μικρό υπόστεγο στην αυλή. Η ευγενική γυναίκα μας κερνάει πορτοκαλάδα. Ο γιος της **Μανόλης** μας δανείζει ένα αδιάβροχο και μας δίνει το τηλέφωνό του, αν για κάτι τον χρειαζούμε.

12:50' Ξεκινάμε με ψιχάλα. Χωματόδρομος στην αρχή. Μετά αρχίζει μονοπάτι ανηφορικό και κακοτράχαλο. Φτάνουμε σε βραχοσπηλιά, που χρησιμεύει ως καταφύγιο κατσικιών. Το έδαφος είναι πολύ ολισθηρό. Σε μια ρίζα «φίδας» (κεδροκυπάρισσου) σπάζω ένα κομμάτι και κατασκευάζω ένα μπαστούνι, ελάχιστα επαγγελματικό αλλά ιδιαίτερα πρακτικό. Καθώς πλησιάζουμε την κορυφογραμμή ξαναρχίζει η βροχή. Μίζερες συνθήκες, η πορεία δεν μας δίνει καμία ικανοποίηση. Η μόνη μας ευχαρίστηση είναι η μουσική από τα γλυκόπικρα κουδουνάκια των κατσικιών.

Μια γιδόστρατα στον αυχένα κατηφορίζει ελαφρά με κατεύθυνση Δ. Την ακολουθούμε για μερικά λεπτά, παρεκκλίνει όμως πολύ. Τηλεφωνούμε στον Μανόλη.

-Ναι, πρέπει να στρίψετε αριστερά. Η γιδοστρατα καταλήγει σε παραλία.

Αρχίζει κάθετη ανηφόρα, χωρίς ίχνος μονοπατιού. Πέτρες, θυμάρι και θάμνοι αγκαθωτοί. Θυμόμαστε τον Κόρακα. Οι πέτρες γλιστρούν πολύ. Μακαρίζω την πρόνοιά μου για το αυτοσχέδιο μαγκουράκι.

Ανηφορίζουμε συνεχώς, με αέρα και δυνατή βροχή. Η ομίχλη έχει καλύψει τα πάντα, είναι μια πορεία στα τυφλά.

-5 του Ιούνη σήμερα, λέω στην Άννα. Σε νησί του Αιγαίου βρισκόμαστε ή σε βουνό των συνόρων;

Προσπαθεί η Άννα να προφυλάξει, όσο μπορεί, τη μηχανή από τη βροχή. Ξαφνικά, σε μια ριπή του ανέμου, διαλύεται η ομίχλη. Προβάλλει μπροστά μας, στα 50 μέτρα, τοτσιμεντένιο κολωνάκι της Γ.Υ.Σ.

Παρά την ομίχλη η θέα από τη «Σελλάδα», την κορυφή της Θύμαινας, είναι μοναδική.

Είναι **14:30'** και το αλτίμετρό μου, σε μια σπανιώτατη έξαρση ακρίβειας, δείχνει **470 μέτρα**. Είναι ακριβώς το υψόμετρο που σημειώνουν οι χάρτες για την κορυφή «**Παπάς**» ή «**Σημαία**» ή «**Σελλάδα**», όπως είναι οι δυο άλλες ντόπιες ονομασίες.

Βρέχει τρομερά. Ανάμεσα στις σταγόνες παρεμβάλλεται και χαλάζι. Βγάζει η Άννα τη μηχανή και με φωτογραφίζει στην κορυφή. Ήταν μόνον τρία δευτερόλεπτα. Ήδη όμως το'χουμε μετανιώσει. Οι ευαίσθητες ηλεκτρονικές μηχανές δεν είναι για τέτοιες κακουχίες. Τραβάει δύο ακόμη

φωτογραφίες η Άννα. Μετά η μηχανή είναι νεκρή. Κάθε προσπάθεια να επανέλθει είναι μάταιη. Κάτω χαμηλά αποκαλύπτεται ένα θέαμα, που πιθανότατα είναι στην Ελλάδα μοναδικό.

Ακόμα και τώρα, τόσες μέρες μετά, δυσκολεύομαι να ξεπεράσω το μέγεθος της στενοχωρίας εκείνων των στιγμών. Ήδη όμως, από τα πρώτα βήματα της επιστροφής μας, η απόφαση είχε ληφθεί. Αυτή δεν θα ήταν η τελευταία φορά που θ' ανεβαίναμε στη Θύμιανα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τελευταίο πρωινό σήμερα στους Φούρνους. Καθόμαστε στο συνηθισμένο μας τραπέζακι, πρώτο στ' ακροθαλάσσι. Φυσάει βοριάδακι, διαυγέστατη η ατμόσφαιρα. Η Θύμιανα διαγράφεται με κάθε λεπτομέρεια, διακρίνω χωρίς κυάλια το μονοπάτι.

-Σήμερα είναι μέρα για κορυφή, λέει ο Μανόλης.

-Ευκαιρία για να ξανάρθετε στους Φούρνους, συμπληρώνει ο Δήμαρχος.

Χωρίς φωτογραφική μηχανή πια, ξαναπαίρνουμε τους δρόμους του νησιού. Φτάνουμε στο Καμάρι, για το «σουφικό» της Αγγελικής. Λαχανικά απ' τον κήπο, μελιτζάνες, πατάτες, πιπεριές, ντομάτα και κρεμμυδάκι. Πρώτα τα τηγανίζουμε ένα - ένα και μετά όλα μαζί βράζουν για ένα 10λεπτο στο τσουκάλι. Τόσο απλό.

*-Να' μαστε γεροί να ξανανταμώσουμε, λέει ο 80χρονος **Θόδωρος Μαρκάκης**, μοναδικός μόνιμος κάτοικος με τη γυναίκα του **Αγγελική** στο μοναστηράκι του αντικρινού Αγίου Μηνά.*

Απομεινέρο πια. Το «ΝΗΣΟΣ ΜΥΚΟΝΟΣ» πιάνει λιμάνι. Ο **Γιάννης Μαρούσης**, ο **Δήμαρχος Φούρνων Κορσεών**, μας κατευοδώνει. Σαν να' τανε μόλις πριν λίγο, που μας υποδεχόταν μες τη νύχτα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οφείλουμε πολλές ευχαριστίες σε πολλούς κατά τη διάρκεια της παραμονής μας στους Φούρνους:

Στον **Μανόλη Μαρκάκη** και στην **Πάτρα** από το Ξενοδοχείο Patra's Rooms, στην **Σταματούλα Αχλαδή** από το Ξενοδοχείο Archipelagos, **Στέλιο Μαρκάκη**, **Μάνο Μύτικα** και **Νίκο Μαρκάκη**, **Κων/νο Αχλαδή** και **Αγγελική**, **Νεκτάριο Κάρλα** και **Μηνά Μαυρουδή**, **Γιακουμή Μανούσο** και **Μαρούδα**, **Μανόλη** και **Χρυσούλα Μαρκάκη**, **Θόδωρο Μαρκάκη** και **Αγγελική**.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στον **Γιάννη Μαρούση**, Δήμαρχο **Φούρνων Κορσεών**, που έκανε τα πάντα ώστε η παραμονή μας να είναι ευχάριστη και παραγωγική.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

► Δήμος Φούρνων Κορσεών: **22753 50.600** Κ.Ε.Π.: **22753 50.601**

► Ιστοσελίδα Δήμου Φούρνων: **www.fournoi.gov.gr** (Περιέχει πληροφορίες για όλα τα ενοικιαζόμενα καταλύματα στην ενότητα "Οδηγός Αγοράς")

► Αστυν. Σταθμός Φούρνων: **22750 51.222**
Λιμενικός Σταθμός Φούρνων: **22750 51.207**

► Πολυδύναμο Ιατρείο: **22750 51.202**

► Πρακτορεία Εισιτηρίων: **22750 51.481** (κα. Κάρλα) και **22750 51.546** (κα. Καλφούντζου)

ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ιδιαίτερα συνιστούμε:

► Τα παραδοσιακά τυροκομικά προϊόντα **Μυζήθρα**, **Κατσικίσια Φέτα** και **Κεφαλοτύρι** του οικογενειακού τυροκομείου του **Γιακουμή Μανούσου** και της **Μαρούδας**. Αναζητήστε τα στα εστιατόρια, στο τυροκομείο ή τηλεφωνικά: **6987 043.356**. Μπορούν να αποσταλούν παντού.

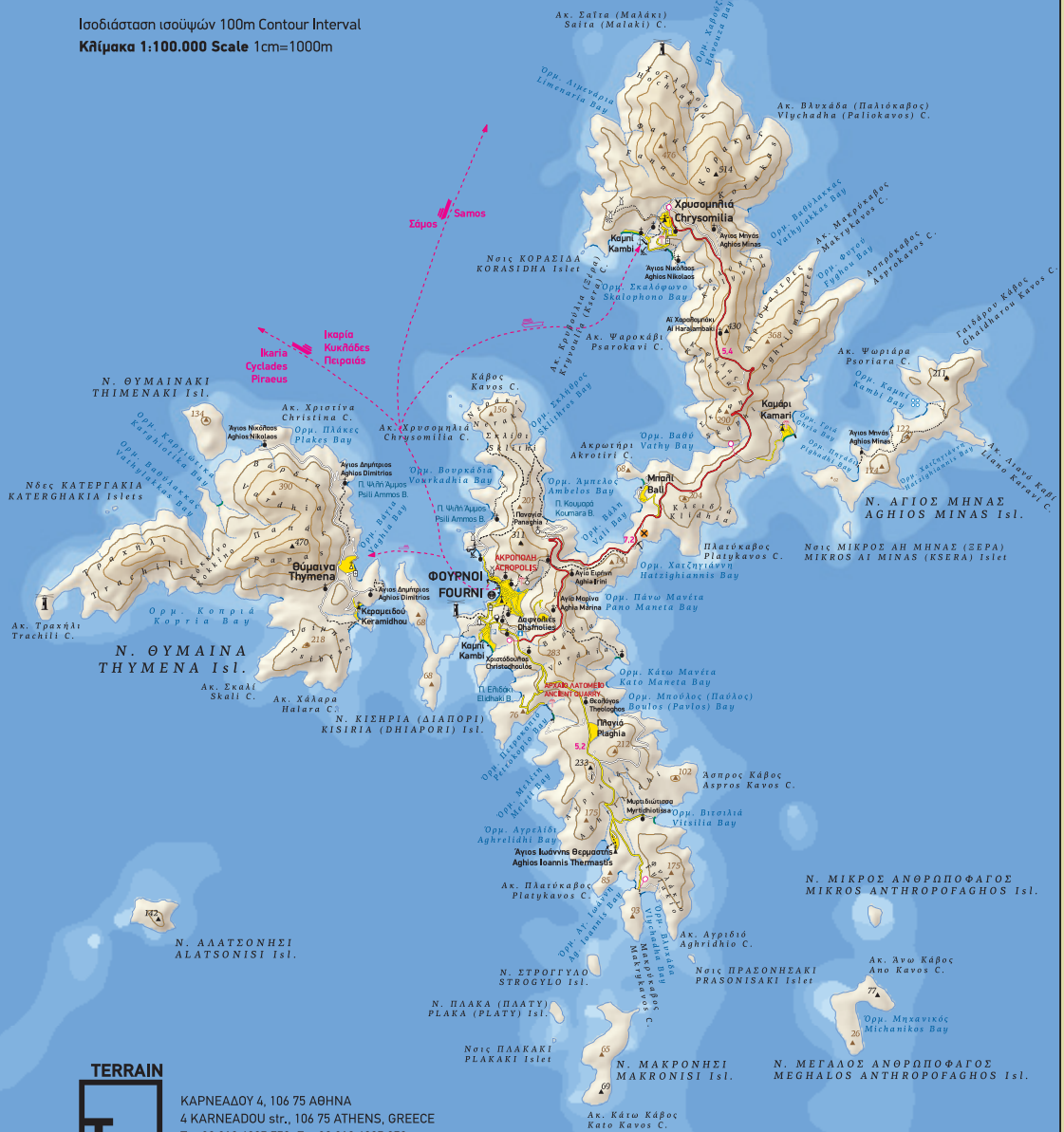
► Το αγνό **Θυμαρίσιο Μέλι** του **Μηνά Μαυρουδή**. Μέλι με τόσο αυθεντικό και αιθέριο άρωμα και γεύση, σπάνια έχουμε δοκιμάσει στην Ελλάδα. Τηλ. Παραγωγελιών: **22750 51.119**.

► Τα **ολόφρεσκα ψάρια** δεν μπορούν δυστυχώς να αποσταλούν. Καταναλώνονται επιτόπου.

ΦΟΥΡΝΟΙ FOURNI

Ισοδιάσταση ισοϋψών 100m Contour Interval
Κλίμακα 1:100.000 Scale 1cm=1000m

TERRAIN

ΚΑΡΝΕΑΔΟΥ 4, 106 75 ΑΘΗΝΑ
4 KARNEADOU str., 106 75 ATHENS, GREECE
T: +30 210 6095 759, F: +30 210 6095 859
terrain@terrainmaps.gr | www.terrainmaps.gr

* Ο χάρτης αυτός προέρχεται από τον χάρτη "ΦΟΥΡΝΟΙ" 1:25000 των εκδόσεων TERRAIN & έχει προσαρμοστεί ειδικά για το "Ελληνικό Πανόραμα"